

Komentaras

2013 12 30

Vartotojai Naujuosius pasitiks džiugiai, o verslas – su nerimu

Šilta žema ir mažesnės sąskaitos už šildymą gerina vartotojų lūkesčius, tačiau įmonės naujus metus pradės be didelio optimizmo – visų verslo sektorių ekonominių vertinimų rodiklis gruodį, palyginti su lapkričiu, arba blogėjo, arba sustingo. Tačiau pažvelkime, kaip pasikeitė verslo nuotaikos per metus ir ką mums žada dabartinės tendencijos.

Galime drąsiai sakyti, kad vartotojų pasitikėjimo rodiklis šiame išeikė lūžio tašką: paskutinį metų mėnesį vartotojų optimizmas ne tik, kad išblėso, kaip pastaraisiais metais, o netgi sustiprėjo. Dabartinius rodiklius galima lyginti su prieš dešimtmetį stebėtais rezultatais, kai Lietuva ruošėsi stoti į Europos Sąjungą. Beje, optimistiškiau ateitį vertina kaimų gyventojai – per metus jų pasitikėjimo rodiklis pakilo net 10 laiptelių, kai miestiečių – tik 6. Tai yra siejama ne tik su neblogais žemės ūkio sektoriaus rezultatais ir tvariomis perspektyvomis, bet ir su vidine migracija iš kaimelių į didmiesčius. Per metus nuotaikos gerėjo visų vartotojų – tiek daugiau, tiek ir mažiau uždirbančių. Tačiau skelbti proveržį kovoje su pajamų nelygybe dar per anksti: sparčiausiai pasitikėjimo rodiklis ūgtelėjo daugiau uždirbančiųjų kategorijoje (+10), o skurdžiausių sluoksnių gyventojai, nepaisant ūgtelėjusio minimalaus atlyginimo, demonstravo kuklesnį šio rodiklio pagerėjimą (+4). Nenuostabu, kad žemos kvalifikacijos darbuotojų kategorijoje ateities vertinimai pasistiebė itin nežymiai – jų situacijos vertinimas per metus pagerėjo vos 2 punktais. Daugelis vartotojų prognozuoja didesnį finansinį stabilumą, kuris siejamas su nedidele infliacija ir galimybe sutaupyti bei šiek tiek mažėjančiu nedarbo lygiu.

Tiesa, atskirų sektorių apklausų duomenys rodo, kad dauguma įmonių darbuotojų skaičiaus keisti neketina, todėl žymesnio naujų darbo vietų didėjimo nenusimato. Pagrindinio ekonomikos garvežio – pramonės – atstovų lūkesčiai didelio optimizmo nerodo, tačiau kol kas smarkiai ir neblogėjo. Tačiau teigiamos tendencijos, kuri buvo matoma pernai neliko nei ženklo. Tuo tarpu, paslaugų teikėjai ateitį vertina dar atsargiau. Jų šių metų finansinius rezultatus pablogino taikytos protekcionistinės Rusijos priemonės, o kitų metų perspektyvos skęsta migloje, todėl jų vertinimo rodiklis per metus smuko net 10 punktų.

Verslo ekonominių vertinimų rodiklių tendencijos užsimena, kad lauks darbingi metai – snausti nebus kada. Konkurencija užsienio rinkose stiprės, o ekonominis atsigavimas aplinkinėse rinkose, ir atitinkamai, paklausa prekėms ir paslaugoms bus vangė. Judėjimas link paslaugų ekonomikos ir toliau stiprins poreikį kvalifikuotas darbo jėgas, todėl ir ekonominę naudą gyventojai pajus nevienodu tempu.

Jekaterina Rojaka

Vyr. ekonomistė Baltijos šalims
Ekonominių tyrimų padalinio vadovė

Mob.tel.+370 612 73515